

Konsensus okulistyczno-położniczy w sprawie wskazań do rozwiązania porodu drogą cięcia cesarskiego z powodu zmian w narządzie wzroku.

Sposób rozwiązania ciąży u pacjentek ze zmianami w zakresie narządu wzroku pozostaje nadal przedmiotem wielu kontrowersji wśród polskich położników, okulistów i pacjentów. W związku z tym uznano, że konieczne jest, aby problemem tym zajęła się grupa specjalistów w zakresie okulistyki i położnictwa celem opracowania konsensusu okulistyczno-położniczego dotyczącego wskazań do rozwiązania porodu drogą cięcia cesarskiego z powodu zmian w narządzie wzroku w oparciu o dane z piśmiennictwa oraz doświadczenia kliniczne.

W Polsce najczęstszymi wskazaniami do okulistycznymi do rozwiązania drogą cięcia cesarskiego są: krótkowzroczność (57%), retinopatia cukrzycowa (20%), jaskra 9%%), zagrażające odwarstwienie siatkówki (4%) i przebyte odwarstwienie siatkówki (3%). (Socha i in. 2010)

W 2008 r. Polskie Towarzystwo Ginekologiczne opublikowało rekomendacje dotyczące wykonywania cięć cesarskich. Według tych rekomendacji:

- „Wskazania do operacji cięcia cesarskiego w przypadku niektórych schorzeń mających wpływ na stan narządu wzroku obejmują obecnie wyłącznie zaawansowane retinopatie i odwarstwienie siatkówki.
- Decyzję o konieczności wykonania cięcia cesarskiego podejmuje specjalista położnik

po uwzględnieniu pisemnej opinii okulisty.

Rekomendacje te spowodowały dziesięciokrotne zmniejszenie się wykonywania cięć cesarskich z powodu krótkowzroczności w Polsce. Są one jednak bardzo ogólne i istnieje potrzeba opracowania dokładniejszych rekomendacji w tym zakresie.

**Stanowisko ekspertów powołanych przez Polskie Towarzystwo Okulistyczne i Polskie
Towarzystwo Ginekologiczne**

Cięcie cesarskie jako operacja położnicza ma na celu ukończenie ciąży lub porodu, gdy dalsze oczekiwanie na ich naturalne zakończenie lub przeprowadzanie drogami natury przedstawia niebezpieczeństwo dla widzenia u matki dziecka.

Decyzję podejmuje: doświadczony położnik wypełniając i podpisując odpowiednio opracowany formularz kwalifikacji do cięcia w oparciu o badanie oczu przeprowadzone przez lekarza okulistę.

Wskazania:

1. Retinopatia cukrzycowa:
  - A. nawracające krwotoki do ciała szklanego
  - B. neowaskularyzacja siatkówkowa lub na tarczy nerwu wzrokowego, która przypuszczalnie nie ulegnie zanikowi (po leczeniu lub samoistnie) do momentu rozwiązania
  - C. trakcyjne odwarstwienie siatkówki rozwijające się i postępujące w ciąży
2. Zagrożające odwarstwienie siatkówki
  - A. wysiękowe odwarstwienie siatkówki w okresie 1 miesiąca przed rozwiązaniem
  - B. duża trakcja siatkówki rozwijająca się i postępująca w ciąży spowodowana retinopatią cukrzycową lub inną witreoretinopatią proliferacyjną
3. Przebyte odwarstwienie siatkówki
  - A. odwarstwienie siatkówki operowane w czasie ciąży w okresie 2 miesięcy przed rozwiązaniem (przed całkowitym zakończeniem procesu tworzenia blizn siatkówkowo-naczyniówkowych)
  - B. częściowe odwarstwienie siatkówki po operacji
  - C. parokrotnie operowane odwarstwienie siatkówki

4. Stany rzucawkowe (wspólna decyzja lekarza położnika i okulisty w zależności od stanu ogólnego i oczu):
- A. retinopatia
  - B. surowicze odwarstwienie siatkówki
  - C. neuropatia
  - D. ślepotą korową

Wskazaniami do wykonania cięcia cesarskiego nie są następujące choroby narządu wzroku:

1. Krótkowzroczność
2. Jaskra
3. Odwarstwienie siatkówki operowane w okresie więcej niż 2 miesiące przed rozwiązaniem z całkowitym przyłożeniem siatkówki
4. wysiękowe odwarstwienie siatkówki występujące wcześniej niż 1 miesiąc przed rozwiązaniem, które uległo całkowitej regresji

Proponowani eksperci ze strony okulistycznej:

1. Prof. dr Marek E. Prost – Kierownik Kliniki Okulistycznej Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie, 01-755 W-wa. Ul. Krasieńskiego 54,
2. Prof. Marta Misiuk-Hojło – Kierownik Katedry i Kliniki Okulistyki Akademii Medycznej we Wrocławiu, 50-556 Wrocław, ul. Borowska 213,
3. Prof. Dr Wanda Romaniuk – Kierownik Katedry i Kliniki Okulistyki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, ul. Ceglana 35, 40-952 Katowice
4. Prof. Prof. dr Bożena Romanowska-Dixon – Kierownik Kliniki Okulistyki i Onkologii Okulistycznej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Kraków, ul. Kopernika 38,
5. Prof. dr Jarosław Kocięcki – Kierownik Katedry i Kliniki Okulistyki Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, 61-848 Poznań, ul. Długa 1/2,
6. Prof. Dr Krystyna Pecold, Poznań
7. Prof. dr Ewa Mrukwa-Kominek, Katedra i Klinika Okulistyki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, ul. Ceglana 35, 40-952 Katowice
8. dr med. Joanna Ciszewska - Katedra i Klinika Okulistyki I Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, 02-005 Warszawa, ul. Lindleya 4